

Sygnatura akt III U 199/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 14 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Elżbieta Majewska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Alina Darul

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 09 maja 2018 r. w Koninie

sprawy **P. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o **emeryturę górniczą**

na skutek odwołania **P. K.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 23 stycznia 2018r. znak: (...)

1. O d d a l a odwołanie.

2. Zasądza od odwołującego na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł tytułem

zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Elżbieta Majewska

Sygn. akt III U 199 / 18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 23 stycznia 2018 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. odmówił P. K. prawa do emerytury górniczej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca nie udowodnił żadnych okresów pracy górniczej i tym samym nie spełnił przesłanek do nabycia świadczenia. ZUS stwierdził, że brak było podstaw do uznania, że wnioskodawca wykonywał pracę górniczą w okresie od 01.05.1990 r. do 31.01.2016 r. gdyż w tym czasie był zatrudniony na stanowiskach kierowca, kierowca samochodu (...) kierowca samochodu terenowego, kierowca samochodu ciężarowego a stanowiska te nie zostały wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia MPiPS z dnia 23.12.1994 r., a z załączonej dokumentacji nie wynika by wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze pracę górniczą w rozumieniu art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył P. K. domagając się zmiany decyzji i przyznanie prawa do emerytury górniczej. Zaskarżonej decyzji ubezpieczony zarzucił dokonanie błędnych ustaleń faktycznych poprzez stwierdzenie, że brak podstaw do przyjęcia, iż ubezpieczony wykonywał pracę górniczą w sytuacji gdy taką pracę wykonywał.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

D. K., ur. (...), złożył w dniu 01.12.2017 r. wniosek o przyznanie prawa do emerytury górniczej. We wniosku wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w tym funduszu na dochody budżetu państwa, za pośrednictwem ZUS. Jednocześnie oświadczył, że nadal pozostaje w stosunku pracy w (...). Do wniosku ubezpieczony dołączył świadectwo wykonywania pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą z dnia 22.11.2017 r. wystawione przez (...) w którym pracodawca potwierdził, że **P. K.** jest zatrudniony w tym zakładzie **od 17.11.1986 r.** do nadal, w tym od dnia 01.01.2015 r. przejęty na podstawie art. 23⁽¹⁾ kp z (...), a od dnia 01.08.2017 r. przejęcie pracownika na podstawie art. 23⁽¹⁾ kp z (...) W tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę górniczą określoną w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na stanowiskach według rozporządzenia MP i PS dnia 23.12.1994 r. :

- **od 01.05.1990r. do 31.01.2016 r.** - kierowca – operator samochodowego sprzętu

technicznego na odkrywce zał. Nr 2 pkt 6

Pozostałe okresy pracy w Kopalni :

- od 17.11.1986 r. do 28.04.1988 r. praca poza odkrywką,

- od 29.04.1988 r. do 07.04.1990 r. służba wojskowa,

- od 08.04.1990 r. do 30.04.1990 r. ustawowa przerwa po wojsku,

- od 01.02.2016 r. do nadal praca poza odkrywką.

Ponadto wnioskodawca dołączył zaświadczenie Rp-7 i wykaz okresów, za które wypłacono zasiłek chorobowy od dnia 01.01.1999 r.

Pismem z dnia 05.12.2017 r. organ rentowy zwrócił się do (...) o wyjaśnienie czy **P. K.** wykonywał pracę górniczą , o której mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy, o przesłanie charakterystyki stanowiska pracy , wyjaśnienie skrótów oddziałów i wskazania miejsca wykonywania pracy ubezpieczonego. Ponadto o wskazanie na rzecz jakiej kopalni wykonywał pracę po przejściu z (...)

W odpowiedzi na to wezwanie (...) wyjaśniła, że świadectwo wykonywania pracy górniczej zostało wystawione na podstawie akt osobowych, angaży. Ponadto wskazano, że praca kierowcy – operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce odbywa się stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywkach Kopalni, są to różne prace w zależności od rodzaju jaki to jest sprzęt samochodowy. Jest to transport pracowników i materiałów na odkrywce, dystrybucja materiałów pędnych do samochodów oraz innych pojazdów i jednostek sprzętowych w miejscu, gdzie prowadzona jest działalność wydobywcza. Natomiast po przejściu z (...) (...) pracownik w okresie od 01.01.2015 r. do 31.01.2016 r. wykonywał tożsame roboty na odkrywkach (...) a od 01.02.2016 r. oraz od 01.08.2017 r. do nadal pracownikowi powierzane są różne prace na rzecz (...) (...) Do pisma pracodawca dołączył kopię angaży z akt osobowych.

Po nadesłaniu dokumentów przez pracodawcę oraz po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego organ rentowy nie uwzględnił wnioskodawcy żadnych okresów pracy górniczej. W szczególności nie zaliczył do pracy górniczej okresu wskazanego w świadectwie pracy górniczej od dnia 01.05.1990 r. do 31.01.2016 r. z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu decyzji.

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd ustalił, że P. K. podjął zatrudnienie w (...) (...) w(...) od dnia 17.11.1986 r. na stanowisku młodszy wartownik w oddziale (...). Na tym stanowisku odwołujący nie wykonywał pracy górniczej ani też nie pracował na odkrywce. W tym charakterze pracował do dnia powołania do odbycia zasadniczej służby wojskowej tj. do dnia 29.04.1987 r. Następnie, po odbyciu służby wojskowej odwołujący zgłosił się do pracy w (...) z dniem 01.05.1990 r. i wówczas został zatrudniony na stanowisku kierowcy w oddziale (...) tj. (...). Początkowo powierzono odwołującemu samochód (...), którym przewoził różne towary, narzędzia na odkrywkę, wówczas poruszał się na odkrywce tylko po przygotowanych drogach z płyt. Następnie od 01.08.1994 r. powierzono wnioskodawcy samochód marki (...) Był to pojazd, który służył do przewozu osób (od 8-10 osób) i miał specjalną kabinę z miejscami do siedzenia oraz posiadał skrzynię załadunkową do przewożenia narzędzi i urządzeń. Samochód ten nie posiadał na wyposażeniu dodatkowego sprzętu technicznego. Odwołujący zajmował się przewożeniem brygad pracowników oddziału mechanicznego odkrywki (...) którzy usuwali awarie różnych maszyn na odkrywce. Ubezpieczony zawoził brygady i narzędzia na odkrywkę, pomagał przy wyładunku narzędzi, a także przy załadunku uszkodzonych części, natomiast przy samym usuwaniu awarii nie pomagał bo nie posiadał do tego kwalifikacji i uprawnień. Jeśli zachodziła konieczność to odwołujący wyjeżdżał do innej maszyny, przewoził części czy inne niezbędne narzędzia. Zdarzało się też okazjonalnie, że odwołujący wsiadał na wywrotkę i przewoził nią sprzęt o dużych gabarytach. W późniejszym okresie powierzono wnioskodawcy samochód marki M., który także służy do przewozu osób i narzędzi, z tym, że kabina w tym samochodzie jest większa i można nią przewozić 14 osób.

Przez cały sporny okres odwołujący wykonywał takie same obowiązki tj. zajmował się dowożeniem i przewożeniem brygad awaryjnych na odkrywkę oraz narzędzi niezbędnych do usuwania awarii, pomagał też przy wyładunku i załadunku przewożonych narzędzi i części, z tym, że po zamknięciu odkrywki (...) wykonywał przewozy na odkrywkę (...) Charakter tej pracy nie uległ zmianie pomimo tego, że zmieniały się nieco nazwy jego stanowiska i tak: w angażach wpisywano stanowisko kierowca, kierowca samochodowy, kierowca na odkrywce, starszy kierowca na odkrywce.

Z dniem 01.01.2015 r. (...) w którym zatrudniony był P. K. został przejęty przez (...) Odwołujący od tego czasu stał się pracownikiem nowego podmiotu, ale nadal wykonywał takie same obowiązki i zajmował się przewożeniem brygad i ich wyposażenia na odkrywkę. Z dniem 01.02.2016 r. nic się nie zmieniło w zakresie obowiązków, odwołujący nadal pracuje jako kierowca na odkrywce zajmując się przewożeniem pracowników i sprzętu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach ZUS oraz w aktach osobowych odwołującego, na podstawie zeznań świadków D. D. (1), Z. M., J. N., A. S. i R. S. oraz na podstawie zeznań odwołującego.

W ocenie Sądu treść dokumentów zasługiwała na uwzględnienie i nie budziła wątpliwości co zgodności z rzeczywistym przebiegiem zatrudnienia wnioskodawcy, za wyjątkiem świadectwa wykonywania pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą z dnia 22.11.2017 r. Na podstawie dokumentów z akt osobowych brak było wystarczających podstaw by przyjąć, że odwołujący wykonywał pracę jako kierowca operator samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce. Wprawdzie ubezpieczony pracował na odkrywce jednak jedynie jako kierowca, nie był natomiast operatorem samochodowego sprzętu technicznego bowiem na pojazdach, którymi kierował nie było takiego sprzętu. Zarówno z zeznań świadków jak i samego wnioskodawcy wynika, że jako kierowca P. K. zajmował się dowożeniem brygad i sprzętu oraz pomagał przy jego za i wyładunku. Brak więc było podstaw do zakwalifikowania pracy ubezpieczonego tak jak dokonał tego pracodawca w przedmiotowym świadectwie. Także świadek (...) który jest dyrektorem Biura Kadr i Spraw Pracowniczych (...) K. (tj. podmiotu, którego odwołujący był pracownikiem przez znaczną część spornego okresu) potwierdził, że praca kierowcy samochodu ciężarowego tylko wtedy jest zaliczana jako praca górnicza jeśli dotyczy kierowania pojazdami ciężarowymi samowyladowniczymi, którymi wywozi się nadkład i węgiel, jeśli natomiast pracownik jeździ tylko samochodem ciężarowym jako kierowca to nie powinien otrzymać świadectwa pracy górniczej i to bez względu na to gdzie jeździ (np. na odkrywce). Podkreślić również należy, że treść świadectwa pracy górniczej nie jest wiążąca ani dla Sądu ani też organu rentowego, jest to dokument prywatny, który podlega ocenie tak jak inne dowodowy zgromadzone w sprawie i możliwe jest dokonanie odmiennych ustaleń niż wskazane w tym dokumencie.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków bowiem były spójnie, logiczne i wzajemnie się uzupełniały oraz były zgodne z dokumentacją w aktach osobowych. Również zeznania odwołującego zasługiwały na uwzględnienie bowiem były szczerze i znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zebranym w sprawie.

Zgodnie z treścią **art. 50a ust. 1** ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2017.1383 – j.t) górnicza emerytura przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) ukończył 55 lat życia;
- 2) ma okres pracy górniczej wynoszący łącznie z okresami pracy równorzędnej co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 10 lat pracy górniczej określonej w art. 50c ust. 1;
- 3) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W **ust. 2** powołanego przepisu stwierdza się, że wiek emerytalny wymagany od pracowników: kobiet mających co najmniej 20 lat, a mężczyzn co najmniej 25 lat pracy górniczej i równorzędnej, w tym co najmniej 15 lat pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wynosi **50 lat**.

W przedmiotowej sprawie sporne było to czy odwołujący spełnił przesłanki do nabycia prawa do emerytury górniczej określone w art. 50 a ust. 1 , w szczególności czy legitymuje się okresem pracy górniczej i równorzędnej z pracą górniczą wynoszącym co najmniej **25 lat**, w tym co najmniej 10 lat pracy , o której mowa w art. 50 c ust. 1

Zgodnie natomiast z treścią powołanego przepisu **art. 50c ust. 1** ustawy emerytalnej za **pracę górniczą** uważa się zatrudnienie:

- 1)** pod ziemią w kopalniach węgla, rud, kruszców, surowców ogniotrwałych, glin szlachetnych, kaolinów, magnezytów, gipsu, anhydrytu, soli kamiennej i potasowej, fosforytów oraz barytu;
- 2)** pod ziemią i przy głębieniu szybów w przedsiębiorstwach budowy kopalń określonych w pkt 1 oraz pod ziemią w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących dla tych kopalń roboty górnicze lub przy budowie szybów;
- 3)** pod ziemią w przedsiębiorstwach montażowych, przedsiębiorstwach maszyn górniczych, zakładach naprawczych i innych podmiotach wykonujących dla kopalń określonych w pkt 1 podziemne roboty budowlano-montażowe, roboty przy naprawie maszyn i wdrażaniu nowych urządzeń; pracownikom zatrudnionym w tych przedsiębiorstwach, zakładach i innych podmiotach uznaje się za pracę górniczą te miesiące zatrudnienia, w których co najmniej połowę dniówek roboczych przepracowali pod ziemią;
- 4)** na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego przy ręcznym lub zmechanizowanym urabianiu, ładowaniu oraz przewozie nadkładu i złoża, przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych, a także w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalin;
- 5)** pod ziemią na stanowiskach dozoru ruchu oraz kierownictwa ruchu kopalń, przedsiębiorstw i innych podmiotów określonych w pkt 1-3, a także w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach, o których mowa w pkt 4, na stanowiskach określonych w drodze rozporządzenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki złożami kopalin i ministrem właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego;

6) w charakterze członków drużyn ratowniczych kopalń określonych w pkt 1 i 4, mechaników sprzętu ratowniczego tych drużyn oraz w charakterze ratowników zawodowych w stacjach ratownictwa górniczego;

7) na stanowiskach maszynistów wyciągowych na szybach oraz na stanowiskach sygnalistów na nadszybiach szybów w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w pkt 1 i 2;

8) na stanowiskach pracy pod ziemią w nieczynnych kopalniach wymienionych w pkt 1,

9) na stanowiskach instruktorów zawodu w górniczych polach szkoleniowych pod ziemią oraz w kopalniach siarki i węgla brunatnego.

Natomiast za pracę **równorzędną z pracą górniczą** uważa się:

1) zatrudnienie na stanowiskach wymagających kwalifikacji inżyniera lub technika w zakresie górnictwa w urzędach górniczych, jeżeli zatrudnienie jest związane z wykonywaniem czynności inspekcyjno-technicznych w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w ust. 1 pkt 1-4, pod warunkiem uprzedniego przepracowania w kopalniach, przedsiębiorstwach i innych podmiotach określonych w ust. 1 pkt 1-4 co najmniej 10 lat pod ziemią, na odkrywce w kopalniach siarki lub węgla brunatnego, a także w kopalniach otworowych siarki albo na stanowiskach dozoru lub kierownictwa ruchu;

2) zatrudnienie przy innych pracach, nie dłuższe niż 5 lat, do których pracownicy wykonujący prace określone w ust. 1 i w pkt 1 i 2 przeszli w związku z likwidacją kopalni, zakładu górniczego, przedsiębiorstwa lub innego podmiotu, o którym mowa w ust. 1 pkt 1-4.

W przedmiotowej sprawie odwołujący domaga się uwzględnienia jako okresu pracy górniczej okresu zatrudnienia od 01.05.1990 r. do 31.01.2017 r. wywodząc, że w tym czasie wykonywał pracę górniczą, o której mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 4, pracując jako kierowca – operator samochodowego sprzętu technicznego. Zdaniem Sądu jednak brak jest podstaw by przyjąć, że taki charakter miała praca wnioskodawcy. Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło na ustalenie, że w spornym okresie zatrudnienia ubezpieczony pracował jako kierowca samochodu przewożącego pracowników oraz sprzęt na odkrywce, dodatkowo zajmował się rozładunkiem i załadunkiem tego pojazdu, a tylko okazjonalnie kierował samochodem wywrotka i przewoził elementy o dużych gabarytach. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd co do tego, że praca kierowcy polegająca na przewożeniu pracowników i sprzętu na odkrywce węgla brunatnego nie należy do pracy górniczej, o której mowa w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej, natomiast praca kierowcy – operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce traktowana jest na odkrywce tylko wtedy, gdy polega na wykonywaniu czynności wymienionych w art. 50 c ust. 1 pkt 4, a więc przy urabianiu, ładowaniu oraz przewożeniu nadkładu i złożeń, przy pomiarach miernictwa górniczego oraz przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych (tak m.in.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2010 r. I UK 337/09, z dnia 28 lutego 2011 r. I UK 374/10, z dnia 20 sierpnia 2014 r. I UK 91/14). Również w wyroku z dnia 16 marca 2011 r. I UK 331/10 Sąd Najwyższy stwierdził, że w przypadku sporu o kwalifikację danego stanowiska pracy jako stanowiska kierowcy – operatora samochodowego sprzętu technicznego na odkrywce (pkt 6 załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994 r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do emerytury lub renty Dz.U. z 1995, Nr 2 poz.8) decydujące znaczenie ma nie użyta w świadectwie pracy nazwa stanowiska oraz typ obsługiwanego przez pracownika pojazdu lecz rodzaj pracy faktycznie wykonywanej za jego pomocą, odpowiadający wymaganiom art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy.

P. K. jako kierowca na odkrywce nie używał pojazdu do wykonywania prac przy urabianiu, ładowaniu czy przewożeniu nadkładu, nie pracował przy pomiarach w zakresie miernictwa górniczego. Nie sposób też przyjąć by odwołujący pracował przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń wydobywczych gdyż w tym zakresie nie posiadał wymaganych kwalifikacji oraz uprawnień. Wnioskodawca zajmował się wyłącznie przewożeniem osób i sprzętu na odkrywce, a tego rodzaju praca nie jest wymieniona w art. 50 c ust. 1 pkt 4 ustawy. Fakt, że ubezpieczony wykonywał

te przewozy na odkrywce nie jest wystarczający do uznania tej pracy za pracę górniczą bowiem nie każda praca wykonywana na odkrywce, która jest funkcjonalnie związana z eksploatacją odkrywki jest pracą górniczą uprawniającą do emerytury górniczej. Analiza w ocenie pracy górniczej powinna koncentrować się na ustawowych przesłankach i pojęciu pracy górniczej zawartej w ustawie.

W związku z powyższym brak było podstaw by przyjąć, że wnioskodawca spełnił przesłanki do nabycia prawa do emerytury górniczej i dlatego – na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. – Sąd oddalił odwołanie jako nieuzasadnione i orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015. 1804 ze zm.).

SSO Elżbieta Majewska